

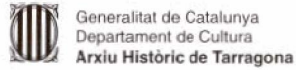
M. ANTÒNIA FERRER BOSCH

TÀRRACO: MITOLOGIA I CULTURA RELIGIOSA

*Selecció i comentari iconogràfic
Raimon Arola*

Publicacions del Cercle de Estudis
Històrics i Socials "Guillem Oliver"
del Camp de Taragona 1997

Amb el suport i la col·laboració de:

©1997 by M. Antònia Ferrer Bosch

© de les característiques d'aquesta edició:

1997 by Cercle d'Estudis Històrics i Socials "Guillem Oliver" del Camp de Tarragona
Rambla Vella, 30 43003 Tarragona

Coordinador

Jordi Piqué

Consell editor

Joan Gisbert, Manel Güell, Josep Sánchez, Octavi Vilà

Primera edició

desembre de 1997

Disseny cobertes

Gràfiques Arrels, a partir d'un gravat d'Adamo Ghisi que representa un cap de silè
segons un dibuix de Giulio Romano (principis s. XVI)

Assessorament lingüístic

Maria Jesús Burata Vives

Impressió

Gràfiques Arrels, Polígon Francolí parcel·la 3 - 43080 Tarragona

ISBN:

84-920912-2-3

Dipòsit Legal

Tarragona 1393 / 1997

ÍNDEX

PRÒLEG	5
INTRODUCCIÓ	9
I. ELS ESCIPIONS, FUNDADORS DE TÀRRACO I REFORMADORS RELIGIOSOS	15
1. Orígens	17
2. Fundació de Tàrraco	23
3. Muralla. Minerva, deessa protectora	24
4. Religió romana durant la Segona Guerra Púnica	26
5. Els Escipions i el seu pensament filosòfic	28
II. CULTE PRIVAT. PERVIVÈNCIA DE LA RELIGIÓ ANTIGA	49
1. Rituals familiars	51
2. Jardins i déus de la natura	60
2.1. Acompanyants de Bacus	61
2.2. Acompanyants de Venus i Hèrcules	65
3. Culte als morts: espais i ritus funeraris	68
3.1. Sarcòfags de Tàrraco	71
3.2. Ritus funeraris <i>sub ascia</i>	79
3.3. La torre dels Escipions	82
III. PANTEÓ ROMÀ. ORDENACIÓ RELIGIOSA	101
1. La Triada: Júpiter, Juno i Minerva	105
2. Germans de Júpiter: Vesta, Ceres, Neptú i Plutó	111
3. Fills de Júpiter: Mart, Venus, Vulcà, Apol·lo i Diana	116
4. Altres fills de Júpiter: Mercuri i Liber Bacus	123
5. Mortals divinitzats	126

IV. CULTES D'ESTAT	161
1. Culte a l'emperador i Tàrraco	163
1.1. August, fill de déu	167
1.2. Programa renovador de la religió	169
1.3. Sacerdoci	173
2. Ritus i cerimònies lúdiques	177
2.1. Teatre i festes religioses	178
2.2. Amfiteatre i gladiadors	183
2.3. Circ i pompa	188
3. Associacions i religió: L' <i>Schola</i> del <i>Collegium Fabrum</i>	193
 V. CULTES MISTÈRICS.....	215
1. Rituals de Bacus	218
2. Déus foranis: Atis, Isis, Mitra i <i>Dea Caelestis</i>	220
 SIGLES	251
 BIBLIOGRAFIA CITADA EN ELS CAPÍTOLS	253
 ÍNDEX DE NOMS I CONCEPTES MITOLÒGICS I DE LA CULTURA ROMANA ...	261